VII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI POLITYKI SPOŁECZNEJ I RODZINY (NR 60)**

z dnia 11 grudnia 2012 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 60)

11 grudnia 2012 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradująca pod przewodnictwem posłów **Sławomira Jana Piechoty (PO)**, przewodniczącego Komisji, **Magdaleny Kochan (PO)** i **Stanisława Szweda (PiS)**, zastępców przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (druk nr 935).

W posiedzeniu udział wzięli: **Marek Bucior** podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Zbigniew Derdziuk** prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wraz ze współpracownikami, **Kazimierz Laskus** główny specjalista w Departamencie Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli, **Alicja Lejk-Kępka** p.o. dyrektor Biura Świadczeń Centrali Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz **Krzysztof Rowiński** specjalista z Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność".

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Małgorzata Cholewa, Elżbieta Przybylska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Bogdan Cichy**, **Jacek Pędzisz** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Witam, otwieram posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny.

W projekcie porządku dzisiejszego posiedzenia mamy propozycję pierwszego czytania poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (druk nr 935).

Czy są uwagi do takiej propozycji porządku posiedzenia? Uwag nie słyszę, zatem uznaję, iż porządek posiedzenia został przyjęty. Przekazuję prowadzenie posiedzenia pani przewodniczącej Magdalenie Kochan.

Przewodnicząca poseł Magdalena Kochan (PO):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Bardzo proszę posła wnioskodawcę, pana posła Sławomira Piechotę, o uzasadnienie projektu ustawy.

Poseł Sławomir Piechota (PO):

Szanowni państwo, inicjatywa przyjęcia tej ustawy wyszła od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, od pana prezesa Zbigniewa Derdziuka. Od strony legislacyjnej wydaje się być dosyć prosta, wręcz lakoniczna. Chodzi o to, aby do procedury wydawania decyzji – zwłaszcza decyzji waloryzacyjnych – na stałe wprowadzić możliwość odstąpienia od ręcznego podpisywania każdej decyzji. Jaka jest skala sprawy pokazuje liczba decyzji przewidywanych do waloryzacji w tym roku – chodzi o około 7,6 mln decyzji.

W tym roku ZUS wprowadził zmiany w systemie informatycznym, które pozwalają precyzyjnie zidentyfikować osobę odpowiedzialną za przygotowanie takiej decyzji, za jej wydanie, ale bez konieczności ręcznego, odrębnego podpisywania każdej decyzji.

Przewodnicząca poseł Magdalena Kochan (PO):

Najmocniej przepraszam, ponieważ przedmiot i materia ustawy są rzeczywiście nieskomplikowane, ale dotyczą wielu osób, bardzo proszę o spokojne wysłuchanie uzasadnienia, a jeżeli rozmowy są tak bardzo ważne, to proszę o przeniesienie ich do kuluarów. Dziękuję.

Poseł Sławomir Piechota (PO):

Szanowni państwo, aby móc usprawnić ten ogromny mechanizm waloryzacyjny, ZUS w tym roku wprowadził zmiany w systemie informatycznym, żeby można było w pełni precyzyjnie zidentyfikować osobę odpowiedzialną za wydanie poszczególnych decyzji, ale bez konieczności odrębnego podpisywania ręcznie każdej z nich. Ponieważ chodzi o około 7,6 mln decyzji, to łatwo sobie wyobrazić, jaka jest skala tych czynności.

Jednocześnie Kodeks postępowania administracyjnego konstytuuje decyzję administracyjną przez tzw. zestaw koniecznych jej elementów. Do tych koniecznych elementów decyzji administracyjnej należy własnoręczny podpis osoby, taką decyzję wydającej. Dlatego proponujemy w tym projekcie ustawy, aby na stałe odstąpić od ręcznego podpisywania każdej z decyzji tak, aby mogły być one generowane przez system informatyczny. Do tego sprowadza się ta propozycja. Chodzi zatem o to, by na stałe wprowadzić to, co zostało sprawdzone i zweryfikowane w tym roku, podczas procesu waloryzacyjnego. Dziękuję, to wszystko, jeżeli chodzi o istotę omawianego projektu.

Przewodnicząca poseł Magdalena Kochan (PO):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę o stanowisko Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Pan minister Bucior, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Marek Bucior:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Szanowni państwo, przedstawiam stanowisko ministra pracy i polityki społecznej, które jest pozytywne. Jestem również przekonany, że dokładnie takie samo stanowisko reprezentuje Rada Ministrów, która jeszcze, co prawda, formalnie takiego stanowiska nie przyjęła, ale trzeba pamiętać, że w ustawie z 13 stycznia 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw – tej ustawie, w której została wprowadzona w roku 2012 waloryzacja kwotowa – to rozwiązanie już zostało przyjęte incydentalnie na rok 2012. Możemy mówić o tym, że rozwiązanie jest już przetestowane. Sprawdziło się ono i z powodzeniem funkcjonowało w roku 2012.

Chcę również podkreślić, że Rada Ministrów w listopadzie przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw. To jest ta ustawa, w ramach której rozszerzamy składki na ubezpieczenia społeczne, opłacane w przypadku rodziców sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 4, czyli jest to takie wychowawcze dla szerszego kręgu osób, nie tylko dla pracowników. Tam również zostało wpisane to rozwiązanie.

Mamy świadomość, że ta ustawa – ten projekt, który został przyjęty przez Radę Ministrów – jest ustawą dużo bardziej skomplikowaną. Wiemy również, że ta ustawa będzie przyjmowana w ramach trochę dłuższych prac. Dlatego też, to rozwiązanie byłoby oczywiście przyjęte w przyszłości, ale dziś formalnie nie jest ono jeszcze procedowane. Bardzo się cieszymy, że takie krótkie rozwiązanie znalazło się w przedłożeniu poselskim i w pełni je popieramy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Szwed (PiS):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chce zabrać głos? Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Henryk Smolarz (PSL):

Panie przewodniczący, panie pośle wnioskodawco, to bardzo cenna inicjatywa. Chciałbym tylko dodać do tego pozytywnego uzasadnienia proponowanej ustawy to, że korzysta z niej nie 7,6 mln a dodatkowo jeszcze 1,4 mln tych, którzy otrzymują decyzje waloryzacyjne z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Ta zmiana w tej ustawie, a także ten projekt, będą odnosiły się również do tych, którzy pobierają te świadczenia. Ma to ogromne znaczenie również dla tej instytucji. Dziękuję za inicjatywę.

Przewodniczący poseł Stanisław Szwed (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos? Pani przewodnicząca Bańkowska, bardzo proszę.

Poseł Anna Bańkowska (SLD):

Myślę, że pan minister odniesie się do tej ostatniej wypowiedzi, natomiast oczywistym jest, że biurokracji przy tego typu akcjach jest bardzo wiele i należy ją umniejszać.

Chciałam tylko zapytać, czy w razie czego sądy będą respektować tego typu dokumenty, które nie będą podpisane. Czy mają państwo stanowisko w tej właśnie sprawie, gdyż jest ona również istotna. Sądy chodzą swoimi drogami i bardzo często jest tak, że to, co jest respektowane w innych instytucjach, nie jest uznawane przez sądy. Ta kwestia bardzo mnie interesuje.

Jeszcze jedno zagadnienie: nie pamiętam, jak jest na decyzji – czy to jest tylko druk, czy pieczątka lub coś innego. Chodzi mi o to, czy nie ma ryzyka, że ktoś dopuści się jakiegoś fałszerstwa. Jestem całym sercem za zmniejszaniem biurokracji, ale mam tego typu wątpliwości.

Przewodniczący poseł Stanisław Szwed (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy jeszcze ktoś z państwa chce zabrać głos? Nie słyszę. Wobec tego pan prezes Derdziuk odpowie na pytania. Bardzo proszę.

Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Zbigniew Derdziuk:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, chciałbym serdecznie podziękować członkom Komisji i posłom za przyjęcie tego projektu i złożenie go, jako projektu poselskiego, ponieważ rzeczywiście – jak mówił pan minister Bucior – on jest już w procesie rządowym, ale ze względu na czas waloryzacji i przygotowywanie decyzji alternatywnych, wymaga to kilku tygodni. Dlatego dziękując, chcę powiedzieć, że ten projekt wpisuje się w całościowy scenariusz modernizacji ZUS, ponieważ dzięki wnioskowi ministra pracy i polityki społecznej zmieniliśmy ustawę mówiącą, że akta, kopie tych decyzji, są przechowywane tylko w formie elektronicznej. To jeden aspekt sprawy i to rozwiązanie już działa. Przetestowaliśmy je – rzeczywiście jest to nowatorskie, bo wychodzi naprzeciw rozwiązaniom technologicznym, ponieważ to nie jest tylko kwestia podpisu, ale też całego procesu technologicznego wydruku.

Dzięki temu, że każda decyzja jest przetestowana w systemie informatycznym, wydrukowana automatycznie w drukarni, automatycznie zakopertowana, wrzucona, zamknięta w kopercie i wysłana na pocztę, oszczędza się wiele czasu i wysiłku. Chcemy je przeznaczyć na poprawę jakości bazy danych – żeby nie było żadnych pomyłek ani problemów z błędami.

Przetestowane rozwiązanie, funkcjonujące od marca 2012 roku, nie napotkało na żadne problemy w praktyce sądowej, czy jakiejkolwiek orzeczniczej, ponieważ ta decyzja i tak jest wysyłana. Oprócz tego wysyłane jest świadczenie, na które czekają nasi świadczeniobiorcy i odcinek renty, a legitymacja emeryta czy rencisty też jest wykorzystywana jako dokument pozwalający na uwiarygodnienie, przy otrzymywaniu różnych ulg i tym podobnych działaniach. Na dodatek każdy emeryt, który ma taką wolę, może przyjść i otrzyma duplikat tej decyzji – z podpisem, z pieczęcią – w każdej chwili może być on wydrukowany z systemu – oczywiście bezpłatnie. Praktyka sądowa pokazuje jednak, że tego typu sprawy nie miały miejsca. Mieliśmy za to wątpliwości dotyczące podpisu elektronicznego, ale to wygraliśmy w apelacji.

Tego typu doświadczenia potwierdzają, że to rozwiązanie jest zasadne, sprawdziło się i pozwoli na odciążenie pracowników w sprawach administracyjnych oraz skierowanie ich uwagi na jakość danych, a także podjęcie się nowych zadań, które rząd i Sejm nakładają na ZUS. Jest to między innymi kolejne przeliczenie kapitału początkowego czy inne zadania, związane chociażby z zawieszeniem emerytur. Toteż mamy dużo obowiązków i szukamy rozwiązań, które pozwolą ukierunkować się na pracę o wyższej wartości dodanej.

Przewodniczący poseł Stanisław Szwed (PiS):

Dziękuję bardzo. Jeszcze pani przewodnicząca Bańkowska.

Poseł Anna Bańkowska (SLD):

Pan prezes mówił, że emeryci dostają odcinek renty. Czy to fakt?

Prezes ZUS Zbigniew Derdziuk:

Dostają taki wydruk z poczty ci, którzy nie otrzymują świadczenia na konto – w tym sensie tak. Kiedyś w ZUS drukowany był przekaz, teraz jest on wysyłany w formie elektronicznego przekazu pocztowego na pocztę, a ona generuje każdemu z odbiorców świadczenia w gotówce taką informację. Oprócz tego, każdy z naszych klientów – świadczeniobiorców – otrzymuje legitymację emeryta.

Przewodniczący poseł Stanisław Szwed (PiS):

Dziękuję bardzo. Jeszcze pan przewodniczący Sławomir Piechota, bardzo proszę.

Poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. W moim przekonaniu nie będzie tu wątpliwości, czy sądy będą respektowały taką formę wydania tej decyzji. Odwrotnie – właśnie gdyby nie było tego w formie ustawowej, to oczywiście miałby zastosowanie Kodeks postępowania administracyjnego, według którego koniecznym elementem decyzji administracyjnej jest odręczny podpis osoby wydającej. Teraz nie będzie co do tego wątpliwości, skoro taki będzie przepis art. 93 o podpisie nadrukowanym.

W moim przekonaniu, system informatyczny ZUS też jest gwarantem bezpieczeństwa, czyli pewności wydania tej decyzji, a więc również wykluczenia możliwości jakichś ingerencji osób do tego nieuprawnionych.

Nie mam natomiast pewności, czy – zgodnie z wypowiedzią pana posła Henryka Smolarza – ta zasada będzie się odnosiła także do decyzji wydawanych przez KRUS, bo chodzi przecież o Fundusz Ubezpieczeń Społecznych. Nie wiem, na ile tu mogliby nas wesprzeć panowie legislatorzy, na ile mógłby tę kwestię rozstrzygnąć pan minister Bucior.

Przewodniczący poseł Stanisław Szwed (PiS):

Bardzo proszę, pan minister.

Podsekretarz stanu w MPiPS Marek Bucior:

Jest z nami przedstawicielka KRUS, jak widzę. Gdyby mogła się wypowiedzieć, czy w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych rolników są odesłania, bo możliwe, że są. Jeżeli tak, to w porządku, a jeżeli nie, to po prostu nie ma to zastosowania.

Przewodniczący poseł Stanisław Szwed (PiS):

Bardzo proszę.

P.o. dyrektora Biura Świadczeń Centrali KRUS Alicja Lejk-Kępka:

Alicja Lejk-Kępka, p.o. dyrektora Biura Świadczeń, Centrala KRUS. Jeżeli chodzi o ustawę z 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników, to w tej ustawie jest art. 50, który mówi, że w sprawach nieuregulowanych, do przyznawania i wypłaty świadczeń z ubezpieczenia społecznego rolników, stosuje się odpowiednie przepisy ustawy emerytalnej. Toteż taki przepis w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczenia Społecznego Rolników – przepis, który pozwoli na to, żeby był generowany przez system elektroniczny, będzie w pełni zgodny z ustawą o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Przewodniczący poseł Stanisław Szwed (PiS):

Dziękuję bardzo. Mamy ZUS i KRUS w jednej ustawie.

P.o. dyrektora Biura Świadczeń Centrali KRUS Alicja Lejk-Kępka:

Chciałam jeszcze tylko dodać, że tak, jak pan poseł powiedział, wypłacamy około 1,4 mln świadczeń, ale oprócz tego KRUS wypłaca tzw. świadczenia zbiegowe, czyli świadczenia dla osób, które jednocześnie mają prawo do świadczenia z ZUS i KRUS. Dla takich osób wydawane są trzy decyzje – nawet nie jedna – dlatego będzie to bardzo duże ułatwienie, jeżeli podpis będzie generowany przez system elektroniczny, znajdzie się na takich decyzjach. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Szwed (PiS):

Dziękuję bardzo. Nie ma więcej głosów – zamykam dyskusję. Zamykam pierwsze czytanie. Informuję, że nie zgłoszono wniosku o wysłuchanie publiczne.

Przystępujemy do rozpatrywania projektu ustawy. Czy są jakieś uwagi do tytułu ustawy? Nie słyszę. Przyjęty.

Art.1, zmiana tytułu ustawy w art. 1. Czy do tego tytułu ktoś ma uwagi? Nie słyszę. Przyjęty.

Zmiana druga w art. 1 – czy są jakieś uwagi? Nie słyszę. Zatem przyjęte.

Art. 2 – czy są jakieś uwagi? Nie słyszę. Przyjęty.

Przegłosujemy całość projektu ustawy. Kto z państwa jest za przyjęciem projektu ustawy? Ktoś jest przeciwny? Nie słyszę. Ktoś się wstrzymał? Też nie słyszę. 23 głosy za – ustawa została jednogłośnie przyjęta.

Jeszcze pani przewodnicząca Bańkowska.

Poseł Anna Bańkowska (SLD):

Chciałam państwu zwrócić uwagę, że mówimy o problemie tylko tysiąc razy większym od liczby poprawek, które zostały zgłoszone do budżetu. W związku z tym jest to i duży, i mały problem na tle tego, co posłowie w tej chwili zgłaszają. To oczywiście poza meritum.

Przewodniczący poseł Stanisław Szwed (PiS):

Dziękuję bardzo. Proponuję, aby sprawozdawcą projektu ustawy był pan poseł Sławomir Piechota. Pan przewodniczący wyraża zgodę. Czy są jakieś inne zgłoszenia? Nie słyszę. Powołaliśmy posła sprawozdawcę. Na tym wyczerpaliśmy porządek posiedzenia. Dziękuję bardzo.

Terminu przedstawienia opinii przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych wyznaczam na 19 grudnia 2012 roku.

O godzinie 16:00 odbędzie się następne posiedzenie, a wcześniej – o 10:30, posiedzenie podkomisji.

Zamykam posiedzenie Komisji.